

SVĚTOVÍ HOUSLAŘI a ČESKÁ ŠKOLA

II. SIMEONE MORASSI: NEVNÍMÁM ROZDÍL MEZI STUDIEM A PROFESÍ

Stanislav Bohadlo

Simeone Morassi (* 13. 3. 1966, Cremona) v roce 1984 absolvoval cremonskou houslařskou školu a téhož roku také složil zkoušku ve hře na violu na udiňské konzervatoři. Získal postupně první ceny a zlaté medaile na mezinárodních soutěžích v Mittenwaldu (1989), v Poznani, v Ostřihomí a v Náchodě (2004). Zde, na Metelkově soutěži, však získal již v roce 1997 3. a 4. cenu a pro pořadatele i soutěžící se stal důležitou spojnici českého a italského houslařství. Mimoto mezinárodní poroty samostatně oceňují kvalitu Morassiho práce, jedinečný lak a tónové kvality jeho nástrojů. Od roku 2004 se jako porotce zúčastňuje houslařských soutěží v Poznani, Helsinkách, Lubech a hlavním městě Mexiku. Jeho nástroje se vyznačují pečlivě voleným, až dvacet let zrajícím materiálem. Jeho ateliér je místem, kde se neustále setkávají adeпти houslařství a kolegové, aby získali nebo se podělili o zkušenosti. V dubnu letošního roku bude také členem poroty v Náchodě:

Mé pocity ze soutěže (2004) jsou přirozeně velmi pozitivní - zaprvé mezi soutěžícími, porotci a návštěvníky festivalu vládla velmi přátelská atmosféra. Skutečnost, že soutěž nebyla anonymní, vytvořila podle mého názoru možnost reálného a konstruktivního porovnání, kdy každý konkurent mohl diskutovat názory jednotlivých porotců v klidné a nezaujaté atmosféře. Zkouška v řezbě houslové hlavičky byla skutečně vzrušujícím a vrcholně soutěžním zážitkem. Pracovat celý den ve stejném prostředí mezi ostatními konkurenty bylo zvláště příjemné a strhující. Mohli jsme pozorovat rozdíly v technice řezby jednotlivých kolegů. To vše považuji za nesmírně důležité v naší jinak poněkud samotářské práci.

Jakou roli sehrála v houslařské profesi rodinná tradice?

Profese houslaře byla v mém případě významně ovlivněna rodinnou tradicí. Od dětství jsem byl často v ateliéru, kde jsem si hrál s dřívky a s některými nástroji. Při vyrůstání v takovém prostředí sotva zůstanete nedotčeni, spíše vás očaruje, a tak jsem se moc chtěl stát houslařem. Přítomnost mého otce sehrála určující roli. Měl vždy velkou trpělivost a nadšení pro stavbu nástrojů a měl i schopnost je přenést na mě a na další žáky. V Itálii je také možné provozovat houslařinu bez rodinné tradice v zádech a stává se to velmi často (jen v Cremoně je 140 houslařských dílen, z nichž jen málokteré mají houslařství v rodině). Mladí, kteří se věnují studiu houslařství, vstupují po ukončení školy nutně na několik let do dílny k dobrému mistrovi, což považuji za jedinou cestu, jak se řemeslo naučit dobře.

Zakladatelem houslařství v naší rodině je můj otec Giovanni Battista, který přišel do Cremony v roce 1950 z okolí Udine. Navštěvoval cremonskou houslařskou školu a začal houslařit. Z dob mých studií si dobře pamatuji, jak do dílny přicházeli nejrůznější houslaři, aby se přiučili, a moje zvědavost mě postřkovala, abych pozoroval, jak provádějí některé práce, a sledoval jejich žerty a rozhovory. Vždy mě vzrušovala příprava laku, zejména v počátcích studia. Řekl bych, že po skončení školy jsem nepocítil velkou změnu mezi studiem a profesí. Pravděpodobně proto, že v tomto řemesle trvá studium za účelem neustálého zdokonalování celý život. Věřím tomu, že jakmile houslař přestane hledat vylepšení práce a tónu, zcela jistě začíná jeho úpadek. Moc rád vzpomínám na nespočetné houslaře a přátele z naší dílny jako jsou

Simeone Morassi

Giorgio Scolari, Nicola Lazzari a mnozí další vedle hudebníků nejvyšší úrovně jako Mstislav Rostropovič nebo Mischa Maisky.

Jak vznikl váš první nástroj?

Postavil jsem své první housle ve čtrnácti letech pod dohledem mého otce, který mi radil a ukazoval, jak postupovat v jednotlivých pracích. A vzpomínám, že jsem na tomto nástroji provedl mnoho pokusů s lakem (dobře šestkrát jsem nanesl a sejmul lak). Tehdy se houslařské řemeslo vyučovalo ještě velmi tradicionalisticky, tj. trávením mnoha hodin v pracovně a velkou praxí, zatímco teoretické pojmy zůstávaly dosti omezené. Houslařská škola, která je profesionálním učilištěm, trvala v 80. a 90. letech čtyři roky, ale dnes je prodloužena na pět let, a tudíž ukončena maturitou. Jestliže dříve bylo možné být houslařem tradičním způsobem, je dnes nezbytná taková příprava, kterou si vyžaduje naše dnešní moderní společnost, tedy znalost jednoho nebo více cizích jazyků, informatiky, podnikatelské ekonomie atd. Na konec také myslím, že v dnešní době máme možnost hlouběji a s moderními technologiemi studovat staré nástroje, což nám dovoluje lépe poznat klasiky a uplatnit tyto poznatky na nástrojích, které stavíme. Musím však říci, že přes enormní dostupnost informací o houslařství, se možná dříve v ateliéru pracovalo se značnou předností v manuální zručnosti a ve spontaneitě.

Proč zůstáváte právě v Cremoně?

Cremona je starobylé město, kde můžeme těžit z mnoha stimulů. Když přijdeme do centra, nemůžeme zůstat neovlivněni památkami, kostely. Je tu mnoho houslařů, kteří vyrábějí prvotřídní nástroje a prakticky se téměř denně vidáme

a konfrontujeme se ve smyslu konstruktivní kritiky. Každý se snaží sportovně předstihnout druhého v jakési soutěži. Myslím, že těžko bychom někde jinde našli tento typ příhodných podmínek pro houslaře.

Pracujete sám nebo manufocturním způsobem?

Myslím, že housle coby hudební nástroj, musejí být vytvořeny jako umělecké dílo, tedy jako výtvar jediného umělce a jako produkt více rukou. V dílně nás je více houslařů, ale každý vyrábí vlastní nástroj.

Jaké houslařské práce u tebe převažují?

Vyrábím převážně nové nástroje. Zabývám se také jejich údržbou a v dílně děláme také restaurátorské práce na starých cenných nástrojích.

Máte také vlastní sbírku nástrojů?

Přirozeně, že máme některé staré cenné nástroje, které jsou nejlepším předmětem studia. Je nemyslitelné neznat klasiku, když se chcete stát dobrým houslařem. Velcí houslaři minulosti nám zanechali velmi důležité dědictví, které absolutně nesmíme nechat stranou. To nás právě stimuluje, abychom tvořili stále lépe.

Kdo jsou vaši zákazníci, kteří přijíždějí do Cremony?

Do Cremony přijíždějí klienti odevšad a všeho druhu. Jsou tu různí muzikanti, kteří si přicházejí nástroje vyzkoušet. Je snadné ihned nakoupit a získat tak nástroj střední kvality, prvotřídní nástroj ale musíte objednat a často na něj třeba i rok čekáte! Mnozí hudebníci z Dálného východu nebo z Ameriky dávají přednost nákupu od obchodníků, kteří pak také zaručují údržbu. Jsem s mnoha kolegy v kontaktu, a tak vím, že často máme klienty společné, protože mají rádi nástroje od různých houslařů.

Jaké jsou vlastně české nástroje?

České nástroje se v Itálii těší dobré reputaci. Nejznámější tu jsou dvě rodiny s dávnou tradicí, Špidlenové a Pilařové. Charakteristiky české školy jsou velmi blízké italské škole; také ona často kopírovala italské klasiky, zejména modely Stradivari a Quarneri, aniž by příliš skrývala vlastní českou identitu. Použitý materiál je obecně (pokud se týká spodní desky) velmi žíhaný, někdy až příliš jasný, a desky jsou dobré kvality. Lak je obecně až příliš pronikavý, často s velmi silným tónováním, podklad je také často charakteristický živým kolorováním dřeva.

Jaký byl váš dojem z českých soutěžních nástrojů v Náchodě v roce 2004?

Měl jsem z českých nástrojů velmi příjemný dojem. Jejich technická úroveň je nesporně dobrá a stylizace je oblast, na níž se ještě dá pracovat v tom smyslu, aby se uchovaly charakteristiky klasického italského houslařství, aniž by se však popřela vlastní česká identita.

Co je nového v celosvětovém houslařství?

Věřím, že bude globálně nezbytně vyrábět stále více nástrojů co nejvyšší kvality, čehož si už mnozí houslaři jsou jistě vědomi. Jako pomoc v jejich snažení vidím technologii, fotografické i písemné materiály a zejména četné výstavy nepochybné umělecké a didaktické hodnoty. Toto ohromné množství informací je pro houslaře velkou pomocí a vytvořilo určitý druh globalizace vkusu, který bude stále jednodušší. Myslím, že ale toto nebude příliš dobré. Je zapotřebí různé styly a identitu jednotlivých škol zachovat, i když zajisté vylepšovanou a rafinovanější...

Čím by se měl řídit začínající houslař?

Myslím, že mládež, která začíná s houslařinou, musí mít

velký entuziasmus, neztratit kuráž, když se první kusy dřeva zničí. Nekoukat příliš na hodiny, když se pracuje, ale snažit se vždy dokončit to, co dělám. Stálost a vytrvalost budou určitě společnice mnohých uspokojení. ■

Morasino's vigneta, vlepovaná do houslí

VELKÁ SOUTĚŽ HUDEBNÍCH ROZHLEDŮ

Vážení čtenáři,

máme tady další kolo soutěže, v němž jste měli zodpovědět otázku, **kteří tituly zahrnuje projekt Metropolitan Opera Live in HD, realizovaný od 15. 12. 2007 do 26. 4. 2008 v šesti stech kinech po celém světě.**

Odpovědi přišlo hodně (jedná se o opery Romeo a Julie, Perníková chaloupka, Macbeth, Manon Lescaut, Peter Grimes, Tristan a Isolda, Bohéma a Dcera pluku), všechny správné a vyčerpávající a některé dokonce i doplněné daty jednotlivých představení. O prvních třech, Gounodově Romeovi a Julii, Humperdinckově Perníkové chaloupce a Verdiho Macbethovi se dočtete už v tomto čísle Hudebních rozhledů. I tentokrát ale musí zvítězit pouze tři soutěžící, kteří byli vylosováni a jimž samozřejmě moc blahopřejeme:

- ① **Luboš Fošnám**, Pardubice
- ② **Erika Šamořilová**, Rájec-Jestřebí
- ③ **Karel Veselý**, Most

OTÁZKA NA ÚNOR:

Které Saint-Saënsovy opery byly za éry Angelo Neumanna uvedeny v Novém německém divadle v české premiéře?

Své písemné odpovědi zasílejte do **16. února 2008** na adresu redakce **Hudební rozhledy, Radlická 99, 150 00 Praha 5** nebo na e-mailovou adresu **rozhledy@volny.cz**.

Pravidelnou soutěžní otázku najdete i na našich webových stránkách **www.hudebnirozhledy.cz**, kde je zkrácená verze každého čísla uveřejněna již o pět dnů dříve, než se objeví v prodeji nebo ve vašich schránkách.